

“MƠ TRĂNG” - BÀI THƠ ĐỘC ĐÁO CỦA ĐẶNG XUÂN XUYẾN

MƠ TRĂNG

- Thương tặng T.T.Q.T -

*Em rướn mình hà hít nụ hôn anh
Tê tái lắm. Cuộc tình mình thật tội
Môi khóa môi mà sao xa vời vợi
Đêm cuống cuống khóa lấp nổi chơi vơi.*

*Anh vùi mình giấu vội lệ rơi
Tim rời rã giữ côi hồn trống vắng
Câu yêu đương nửa chừng nghẹn đắng
Đêm rã rời lẫn khuất ánh trăng thanh.*

*Anh ngại ngần khi em chột hỏi anh
“Anh hạnh phúc hay chỉ lời chót lưỡi”
Biết nói sao để không thành giả dối
Rưng rức buồn...
Day dứt giấc mơ trăng.*

Hà Nội, đêm 02 tháng 09 năm 2014
ĐẶNG XUÂN XUYẾN

“MƠ TRĂNG” - BÀI THƠ ĐỘC ĐÁO CỦA ĐẶNG XUÂN XUYẾN

Thật tình tôi rất yêu thơ Đặng Xuân Xuyên vì qua những bài thơ tôi đọc được, tôi khám phá ở anh một tâm hồn đầy ấp thơ. Người thơ không phải người sáng tác mới là thơ, lại càng không phải chỉ người sáng tác hay mới là thơ. Người thơ là người có tâm hồn nhạy bén trong cảm thụ những điều mà nhà thơ Hàn Mặc Tử đã viết: “Ai nói vườn trăng là nói vườn mơ. Ai nói đến mộng là nói đến tình. Người thơ là khách lạ đi giữa nguồn trong trẻo. Trên đầu Người là cao cả, vô biên và vô lượng: xung quanh Người là mơ trốn với yêu đương vẫy phủ bởi trăm dây quyến luyến làm bằng êm dịu, làm bằng thanh bai...” Thơ Đặng Xuân Xuyên chất chứa thật và đầy sự rung động của Người đi giữa nguồn trong trẻo, cho nên có đôi lúc ý, từ “mới lạ”, gây tâm lý “phản cảm” cho một ít người nhưng chính những ý, từ đó phát tiết được những điều bí ẩn của “nguồn trong trẻo” “vô biên và vô lượng” mà một tâm hồn nhạy bén phải dùng nó như dùng một tiếng đàn phá cách để truyền đi một thứ âm thanh lạ cho đời. Ví như bài thơ “**Mơ Trăng**”, ta tìm thấy ở đây một cơn mơ phi lý trong giây phút ái ân.

Đọc về thơ đầu ta thấy hụt hẫng ngay, hụt hẫng vì cái giây phút ái ân đó quá cuồng nhiệt, quá say đắm, nó lại làm cho đau tâm hồn, làm cho tê tái con tim:

*Em rướn mình hà hít nụ hôn anh
Tê tái lắm. Cuộc tình mình thật tội
Môi khóa môi mà sao xa vời vợi
Đêm cuống cuống khóa lấp nổi chơi vơi*

Nếu người không có tâm hồn thơ thì đây là giây phút của xác thịt, của biết bao cử chỉ cuống cuồng đăm đuối. Ngược lại, người thơ dầu trong đục tình vẫn hưởng thụ nó bằng con tim, bằng sự trong trẻo, sự quyến luyến sự thanh bai, cho nên Đặng Xuân Xuyên phải đau khổ vì con tim anh rung động nghịch với những điều thể xác đang làm. Không cần biết nguyên nhân của sự nghịch lý, chỉ cần biết sự nghịch lý phơi bày hai vẻ đẹp trong vẻ thơ này: vẻ đẹp của đam mê dục vọng và vẻ đẹp của đau khổ tâm hồn. Hai vẻ đẹp như hai viên kim cương lóng lánh, một viên sáng u trầm và một viên sáng rực rỡ. Đọc thơ này nếu thơ thịt, đường máu trong ta không căng thẳng thì ta khó thấy vẻ đẹp của sự đam mê dục vọng. Đọc thơ này nếu con tim ta không co thắt lại thì ta cũng khó thấy sự đau thương trong tình tuyệt vọng. Người thơ là người biết nó có trong cùng giờ cùng phút.

Bước qua vẻ thơ thứ nhì ta thấy đang hôn nhau mà lại nhớ đến trăng và cay đắng về trăng:

*Anh vùi mình giấu vội lệ rơi
Tim rời rã giữ cõi hồn trống vắng
Câu yêu đương nửa chừng nghẹn đắng
Đêm rã rời lẫn khuất ánh trăng thanh*

Bây giờ có hai Đặng Xuân Xuyên, một đang vùi trong hương hoa của tình yêu và một đang vùi trong trùng trùng khắc khoai và đắng cay. Lúc này nhà thơ đương yêu hay là không yêu? - Đâu biết được. Xem thơ tưởng rằng không yêu. Yêu là đau khổ. Nhà thơ đang đau khổ, nghĩa là nhà thơ đang yêu. Chỉ biết nhà thơ đang ôm một khối tình, khối tình nóng cháy như hỏa diệm sơn mà cũng rét cóng như băng giá miền cực bắc. “*Trăng thanh*” được nhắc đến trong vẻ thơ này, trong giờ phút mà đúng ra không có cả đất trời. Trăng là hiện thân của thơ mộng, là vị thần của những mối tình hạnh phúc. Trăng thanh nếu còn một nửa là dấu hiệu của tình chia ly, tình xa cách và trăng thanh biến mất thì tình hầu như đã chết. Hàn Mặc Tử nói: “*Cả miệng ta trăng là trăng/ Cả lòng ta vô số gái hồng nhan*” để thể hiện thứ tình yêu cuồng nộ: “*Bây giờ tôi đại tôi diên/ Chắp tay tôi lay cả miền không gian*” ngự trị trong tâm hồn thi sĩ. Đặng Xuân Xuyên cũng cần một thứ tình yêu đó xảy ra trong lòng mình nhưng không có. Đặng Xuân Xuyên cũng chỉ là con tằm muốn ăn ngấu nghiến lá dâu tình yêu đặc biệt để nhả ra tơ óng ánh cho đời nhưng không có. Vì vậy anh nhớ đến trăng, thứ trăng mà Hàn Mặc Tử ngậm vô số trong miệng mình. Anh đã nhớ trăng ấy trong giờ phút anh ân ái với người mà qua thơ ta biết có nhiều uẩn khúc trong tình. Biết đâu nỗi đau của Đặng Xuân Xuyên cũng có thể giống như nỗi đau của Hàn Mặc Tử với Mộng Cầm để ông hận thù Phan Thiết là nơi ông “*chôn hận ngàn thu*”.

Vẻ thơ này có “*lệ rơi, rời rã, rã rời, nghẹn đắng...*” là những từ của ca cổ, tuy thế tác giả buộc phải dùng nó để trút hết uẩn khúc trong lòng, nhờ đó tiếng thơ mang nỗi buồn hiện tại nhưng có cái âm hưởng đầy tính lãng mạn của những ngày đầu Thơ Mới.

Qua vẻ thơ thứ ba tác giả thổ lộ tâm trạng chính của mình: *Day dứt giấc mơ trăng*:

*Anh ngại ngần khi em chợt hỏi anh
“Anh hạnh phúc hay chỉ là chót lười”
Biết nói sao để không thành giả dối
Rưng rức buồn...
Day dứt giấc mơ trăng.*

Ngại ngần, ngần ngại hay phân vân là tính cách của người không biết nói dối. Ở đây nhà thơ chẳng phải muốn tìm lời nói dối mà chỉ muốn tìm lời diễn đạt cho đúng ý mình. Tình yêu hiện có trong lòng thi sĩ hay không có trong lòng thi sĩ ta đâu biết được. Ta chỉ biết nhà thơ hụt hẫng đang khi ân ái vì nhà thơ mơ ước một giấc mơ trăng mà trăng đã lẫn khuất để cho đêm rã rời,

để cho côi hồn trống vắng ngay cái lúc đang hôn nhau. Phải chăng nhà thơ cần một tình yêu rất lớn? Phải chăng thứ tình yêu bình thường, những ân ái bình thường không đáp ứng được cho một trái tim nhạy bén, một tâm hồn thơ luôn mơ mộng sự trong trẻo, sự vô biên, dây quyến luyến vượt quá cuộc đời. Con người thật của Đặng Xuân Xuyên ra sao ta đâu biết được nhưng thơ Đặng Xuân Xuyên quả đúng như vậy. Nhà thơ có lẽ cũng ngậm đầy miệng trắng nhưng Hàn Mặc Tử thì:

*“Cả miệng ta trắng là trắng
Cả lòng ta vô số gái hồng nhan
Ta nhả ra đây một nàng
Cho mây lặng lẽ, cho nước ngắt ngây
Cho vì sao rụng xuống mái rường say”*

nghĩa là có lúc thi sĩ ngây ngắt cùng nàng trắng trong miệng mình nhả ra, còn Đặng Xuân Xuyên thì trắng chỉ nằm trong “*day dứt giấc mơ*”.

Mơ trắng của hàng vạn thi sĩ là một cơn mơ thú vị. **Mơ trắng** của Đặng Xuân Xuyên là một cơn mơ xót xa rưng rức. Chỉ thế cũng đủ chứng minh bài thơ là độc đáo. Khen nhiều cũng chẳng làm cho bài thơ hay thêm nữa./.

CHÂU THẠCH

(Tên thật: Trương Văn Trạn)

Email: truongvantran@hotmail.com

Ảnh tác giả Châu Thạch

Chuyến Đến: Đặng Xuân Xuyên – Ngày 07.04.2025

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỪ SÁCH VĂN HIẾN TRÊN MẠNG VỚI HƠN 12600 TÁC PHẨM & TIẾT MỤC